

BOTANICUM

KASVI- JA SIENITIETEEN TIEDOTUSLEHTI • 1/2025 • 14.2.2025

Helsingin yliopiston Luonnontieteellisen keskuksen Luomuksen kasvi- ja sienitieteen yksikkö
sekä Viikin kasvibiologia

Vastaava päätoimittaja Marko Hyvärinen (@helsinki.fi), toimittaja Leena Helynranta (@helsinki.fi)

LUONNONTIETEELLINEN KESKUSMUSEO

Vierailijoita

- 12.2. **Aliisa Talja, Mo Horstmann, Mikko Jauho, Alicia Ng, Anni Rastas ja Faidon Papadakis**, Centre for the Social Study of Microbes, Helsingin yliopisto. Keskuksen tutkijoihin kuuluu sekä taiteilijoita että sosiaali- ja yhteiskuntatieteilijöitä ja tutkimusaiheisiin ihmisen ja mikrobien väliset suhteet. Vierailijat tutustuivat Kasvimuseoon ja erityisesti sen jäkäläkokoelmiin. Yhteysenkilö Leena Myllys.
- 17.2.–17.8. **Rodrigo Nicolao** is joining the [Museomics Research Group](#) for six months. He is a doctoral student in Plant Breeding at the Universidade Federal de Pelotas (UFPEL) in collaboration with Embrapa Clima Temperado, Brazil. His research focuses on providing a taxonomic treatment for *Solanum* sect. *Petota* ser. *Commersoniana*, aiming to clarify whether *S. malmeanum* is an autonomous species, an infraspecific taxon of *S. commersonii*, or a hybrid involving *S. chacoense*. Using herbarium specimens and living plants, he aims to understand the evolutionary processes by studying the roles of reproduction and hybridisation in gene flow among wild potato species and to apply this knowledge in potato breeding programs. His advisors in Brazil are Gustavo Heiden and Caroline M. Castro. Contact person Péter Pozcai.

Henkilöstöuutisia

Kasvitiimi

- Argentiinalainen **Rocío Deanna** on valittu Kasvitiimin uudeksi intendentiksi. Hän aloittaa tehtävässä 15.8.2026. Rocío on työskennellyt Kasvi- ja sienitieteen yksikössä kevästä 2024 alkaen, tohtoritutkijana Marie-Sklodowska-Curie EU-apurahalla, ja hän jatkaa apurahakautta intendentintehtävänsä aloittamiseen saakka. Hänen Marie Sklodowska-Curie Actions (MSCA) -hakemuksensa hyväksyttiin nykyiseen Horizon Europe -kehukseen. Rocío on biologian tohtori (Instituto Multidisciplinario de Biología Vegetal, Córdoba). Hän aloitti **Péter Poczain** Museomics-tutkimusryhmässä, jossa tutkitaan muun muassa koisokasveja. Rocío on aiemmin tutkinut muun muassa piispankukki (*Browallia* – Johan Browallius toimi Turun piispana vuosina 1748–1755, mitä ennen hän oli Turun Akatemian tohtorian professori sekä fysiikan ja kasvitieteen professori). Rocío on aiemmin työskennellyt intendentinä Córdobaan kasvitieteellisessä museossa (CORD), Córdobaan yliopistossa (UNC) ja Córdobaan monitieteisessä kasvibiologian instituutissa (IMBIV). Hän oli 2019–2022 National Science Foundationin (NSF) rahoittamana tohtoritutkijana Yhdysvalloissa (University of Colorado, Boulder).

Rocion viimeaikaisia julkaisuja:

Deanna, R., Martínez, C., Manchester, S. et al. 2023: Fossil berries reveal global radiation of the nightshade family by the early Cenozoic. – New Phytologist 238(6): 2685–2697. doi.org/10.1111/nph.18904

Deanna, R., Acosta, M.C., Scaldaferrero, M. & Chiarini, F.E. 2022: Chromosome evolution in the family *Solanaceae*. – Frontiers in Plant Science 12: 787590. doi.org/10.3389/fpls.2021.787590

Deanna, R., Garramon Merkle, B., Chun, K. et al. 2022: Community voices: the importance of diverse networks in academic mentoring. – Nature Communications 13: 1681. doi.org/10.1038/s41467-022-28667-0

Deanna, R., Wilf, P.D. & Gandolfo, M.A. 2020: New physaloid fruit-fossil species from early Eocene South America. – American Journal of Botany 107 (12): 1749–1762. doi.org/10.1002/ajb2.1565

Deanna, R. & Barboza G.E. 2020: (2733) Proposal to change the conserved type of *Withania*, *nom. cons.* (*Solanaceae*). – Taxon 69(1): 203–204. doi.org/10.1002/tax.12193

Rociosta lisää :[Botanicum 1/2024](#) (Saatu rahoitus), [Botanicum 4/2024](#) (News on the XX International Botanical Congress).

- Rocío Deanna on virkavapaalla intendentin tehtävästä 15.8.2026 saakka, **viransijaiseksi** on valittu perulainen **Glenda Gabriela Cárdenas Ramírez**. Glenda aloittaa 3.3.2025. Hän valmistui vuonna 1998 Luonnontieteiden kandidaatiksi biologian alalta (Universidad Nacional de la Amazonía, Iquitos, Peru). Hän on työskennellyt tutkijana Turun yliopistossa, nykyisessä Biodiversitettiyksikössä syyskuusta 2012 lähtien. Hän valmistui filosofian tohtoriksi vuonna 2019. Hän on työskennellyt myös muun muassa Turun kasvimuseossa ja ollut tutkijana Turun yliopiston Amazonia-projektissa. Glenda on tutkinut Etelä-Amerikan saniasten taksonomiaa, evoluutiota ja ekologiaa sekä perehtynyt ympäristötieteisiin, trooppisiin ympäristöihin ja kehitystutkimukseen. Intendentit osallistuvat kokoelmien hoitoon, puutarhassa vastuukokoelmana systemaattinen osasto, tutkimukseen ja opetukseen.

Glendan viimeaikaisia julkaisuja:

Cárdenas, G.G. & Lehtonen, S. 2023: The third opinion on fern phylogenetics with novel insights into their mitogenome evolution. – *Phytotaxa* 625: 227–247. doi.org/10.11646/phytotaxa.625.3.1

Cárdenas Ramírez, G.G., Jones, M.M., Heymann, E.W. & Tuomisto, H. 2021: Characterizing primate home-ranges in Amazonia: Using ferns and lycophytes as indicators of site quality. – *Biotropica* 53: 930–940. doi.org/10.1111/btp.12935

- **Charlotte Møller**, joka on työskennellyt tutkijatohtorina kasvi- ja sienitieteen yksikön **Plant Adaptation and Conservation** (PAC) -ryhmässä elokuusta 2023 lähtien, palaa maaliskuussa kotimaahansa Tanskaan. Hänen tutkimuksensa *Can intra-individual trait variation alleviate climate change effects on crops?* on saanut **Carlsberg-säätiöltä** 1 931 000 Tanskan kruunun (≈ 260 000 €) rahoituksen.
- Associate Professor **Péter Poczai** was elected vice-chair for Publication Forum (**Julkaisufoorumi**) Panel 6 –Biosciences I. for the term 2025–2028.
- Associate Professor **Péter Poczai** will replace Jaakko Pohjoismäki as country representative in the **European Reference Genome Atlas** (ERGA) council. The other country representative is curator **Veronika Laine** also from Luomus (Zoology Unit). This way our institute represents Finland in the ERGA council.
- **Suvi Lind**, työkokeilija 5.2.–7.5. keskiviikkoisin ja torstaisin. Suvi avustaa kokoelmanhoitotehtävissä, muuttoasioissa ja mahdollisesti digitoinnissa. Hän tutustui Kasvi- ja sienimuseoon Tieteiden yönä 9. tammikuuta, ja kysyi mahdollisuutta tulla lähemmin tutustumaan työpaikkaamme.
- **Hermann Henriksson** ja **Jasmi Näsäkkälä** yliopistoharjoittelijat 24.2. ja 6.3. alkaen. Kasvitieteen maisteriopintoihin liittyvän oppimisjakson (130 tuntia) aluksi tehdään työsuunnitelma, joka jätetään tiedekunnalle. Jakson päätteeksi kootaan loppuraportti. Tarkoitus on tutustua kokoelmien ja tutkimuksen teon arkeen siten, että se tukee opiskelijan mielenkiintoa.

Charlotte

Péter

Suvi

Puutarhatiimi

- Puutarhuri **Outi Pakkanen** jää eläkkeelle kesäkuun lopussa ja hänen viimeinen työpäivänsä on 17.3. Outi nimitettiin puutarhuriksi vuonna 1998, joten hän on palvellut 27 vuotta kasvitieteellisessä puutarhassa. Alkuaikoina hän vastasi osasta trooppisia ja subtrooppisia kokoelmia. Jo 15 vuotta hänen vastuullaan on ansiokkaasti ollut Kaisaniemen ja Kumpulän ulkokokoelmien kasvilisäys ja työpisteensä Kumpulän kasvihuone. Toivotamme Outille loikoisa eläkepäiviä –vaikkapa omaa puutarhaa hoitaen.

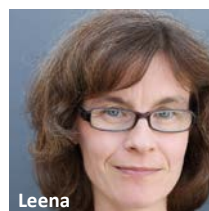
Outi

Sieni- ja sammaltiimi

- **Viacheslav Spirin**, yliopistotutkija ja tutkimusryhmän johtaja (PI) 1.1.2025 alkaen nelivuotisessa Akatemiahankkeessa *Kokonaisvaltaisen menetelmän kehittäminen maaperän orvakkamaisten kantasienten monimuotoisuuden tutkimukseen*.
- **Ilya Viner**, väitöskirja- ja tohtoritutkija 15.1.2025 alkaen Viacheslav Spirinin Akatemiahankkeessa (ks yllä).
- **Kare Liimatainen**, yliopistotutkija 1.2.2025 alkaen Koneen Säätiön rahoittamassa hankkeessa *FunTax: työkalu sienten DNA-tunnistukseen* (Tuula Niskanen & työryhmä).
- **Viktoria Tarasova**, työharjoittelija jäkäläherbaariossa 17.2.–28.3. Viktoria määrittää harjoittelunsa aikana aiemmin keräämiänsä jäkälänäytteitä, jotka hän lahjoittaa museon kokoelmiin. Yhteyshenkilö Leena Myllys.
- **Kerttu Ylikotila**, harjoittelija 3.–28.3. Yhteyshenkilöt Sanna Laaka-Lindberg ja Tuula Niskanen.
- Intendentti **Leena Myllys** on saanut Tiedeyhteisön kultaisen palvelusvuosiansiomerkin pitkstä ja ansiokkaasta työurasta. Helsingin yliopisto voi hakea työntekijälleen palvelusvuosiansiomerkkiä Tieteellisten seurain valtuuskunnalta 30 vuoden tiedeyhteisössä tapahtuneen palveluksen täyttymisen jälkeen.

Viacheslav

Leena

Kare

Ilya

Viktoria

Dissertation / väitös

Ilya Viner defended his thesis *Taxonomy and phylogeny of Hyphodontia sensu lato (Hymenochaetales, Basidiomycota): Towards the family-level classification of Hymenochaetales* on Friday February 14th at 13:15, hall 1 (B116), Metsätalo, Unioninkatu 40. Supervisor Dr. **Otto Miettinen**. Opponent Dr. Ibai Olariaga, Instituto de Investigación en Cambio Global de la Universidad Rey Juan Carlos, Spain. Custos Prof. **Jouko Rikkinen**.

My time at Luomus

I have now been fortunate enough to work for Luomus as a postdoctoral researcher for the last year and a half. I have had the great opportunity to enjoy so many of the facilities that the University of Helsinki and Luomus offer – everything from having an office in a castle (hard to beat that!), to conduct my experiments in the impressive greenhouse facilities in Viikki, to learning new skills in the seed bank.

Now, my journey takes me back to Copenhagen, Denmark, and though I am very much looking forward to going back, it is a bittersweet feeling to leave Helsinki. A huge thank you to my colleagues and everyone at Luomus who made this time so special – I'll always look back on it with great appreciation! — *Charlotte Møller, postdoctoral researcher, Vascular Plant Team*

Can intra-individual variation alleviate climate change effects on crops?

Over the past 10,000 years, domestication has shaped the plants we rely on today, and in the last 100 years, intensive breeding has focused on developing high-yielding varieties. While this has made harvesting easier and increased food production, it has also made crop populations more genetically similar. Crops now have to germinate and flower at the same time in order to be able to harvest everything in one go. This lack of diversity within crops, and even within single individuals, makes them less adaptable to climate change and extreme weather events like heat waves and droughts, leading to major losses.

Unlike animals, plants grow by repeating the same structures – such as leaves, buds, and flowers – throughout their lives. A new area of research that I am very interested in, looks at how much these repeated parts can differ within a single plant, known as **intra-individual variation** (IIV). Interestingly, this variation within one plant is often greater than the differences between separate plants. I believe that encouraging more of this natural variation could help crops become more adaptable, making them better able to survive changing environments. By incorporating IIV from wild crop relatives and landraces into farming and breeding strategies, we may be able to give crops the flexibility they need to handle unpredictable climate conditions. — *Charlotte Møller, postdoctoral researcher, Vascular Plant Team*

◀ In the most recent project IntraVar, some of the measurements I took included nitrogen status, chlorophyll content, flavanols, and anthocyanins in the leaves of ancestors and descendants of *Hypericum perforatum* to calculate the intra-individual variation.

► Most of my research at Luomus and in the Plant Adaptation and Conservation group focused on *Hypericum perforatum*, also known as St. John's Wort and highly distinguishable by its dark hypericin glands on the flower petals

▲ After collecting seed capsules from the experiment in Viikki, they were brought to the seed bank in Kaisaniemi, where they were cleaned and weighed. Photos Charlotte Møller.

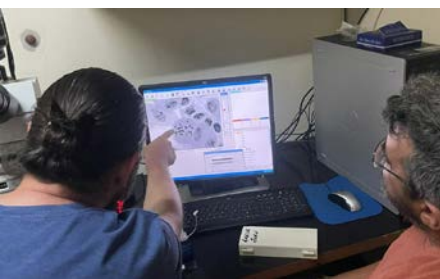

Matkoilla

29.1.–16.2.

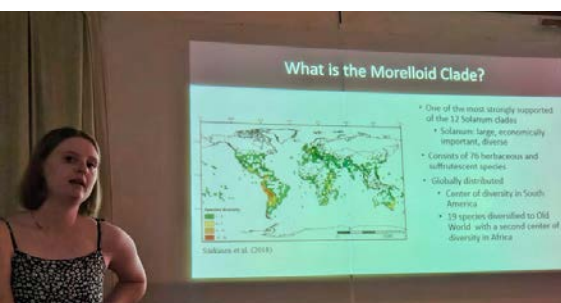
Sundre Winslow, Zoard Kenessey, Rocio Deanna and Peter Poczai, Argentina, [Botanical Museum of Córdoba](#) and [Universidad Nacional de Córdoba](#). The research visit is a part of the [TFK](#) (Team Finland Knowledge) program project [MOMENT](#) (Museums, morphology, and molecules: new ways of evolution education).

Greetings from Argentina

◀ Working in the cytogenetics lab on Solanaceae chromosomes. Photos Péter Poczai.

► BBQ break at the local workshop. From left: Amalia Ibiapino, Mariela Sader, David Hoyos, Ludmila Maldonado, Peter Poczai, Gabriel Caliuolo, Sundre Winslow, Zoard Kenessey, Juan Urdampilleta.

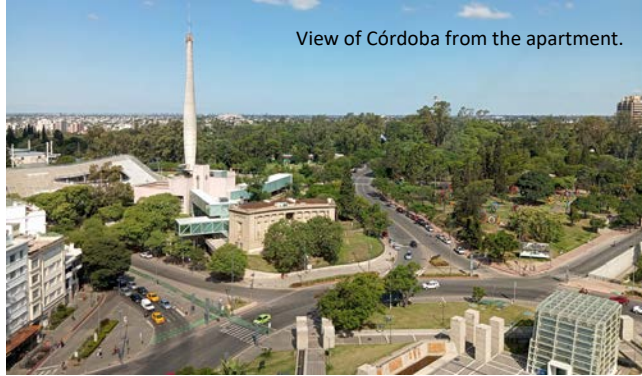
◀ Presentation at the local workshop, Sundre Winslow.

◀ Field trip in [Reserva Quebrada del Condorito](#).

▶ Peter Poczai & Rocio Deanna in the Solanaceae collection of the Botanical Museum of Córdoba with an interesting *Deprea* specimen.

◀▼ Flowers of wild potato, *Solanum chacoense* source of PVY resistance gene R_{Yhc} in the field.

View of Córdoba from the apartment.

▶ Botanical Museum of Córdoba.

▼ Field trip in Reserva Quebrada del Condorito.

▲ First time meeting *Lycium cestroides*. ▲ *Nierembergia linariifolia* (Solanaceae)

▼ Preparing chromosome slides for CMA/DAPI staining, Zoard Kenessey

◀▼ Collecting *Cestrum parqui* for the Helsinki Botanical Garden near Embalse. David Hoyos, Rocio Deanna, Peter Poczai, Sundre Winslow. David will visit Helsinki for 6 months later in 2025.

Uusia julkaisuja

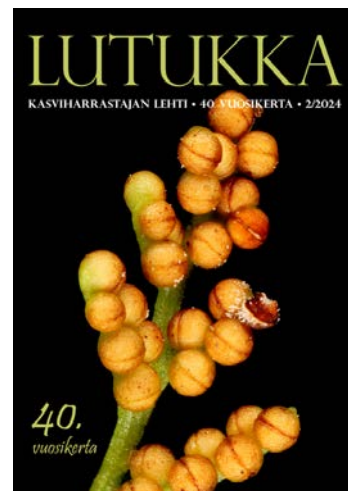
- Ahti, T., Lipponen, V. & Salo, V.** 2025: Parasiittiset piensienet: härmäsienet – Erysiphales. — *Julkaisussa: Suomen Lajitietokeskus 2025, Lajiluettelo 2024: 82.* laji.fi/theme/checklist
- Ahti, T. & Salo, V.** 2025: Parasiittiset piensienet: noki- ja pöhösienet – Ustilaginomycotina. — *Julkaisussa: Suomen Lajitietokeskus 2025, Lajiluettelo 2024: 80–81.* laji.fi/theme/checklist
- Ahti, T. & Salo, V.** 2025: Parasiittiset piensienet: ruoste- ja tuhkosienet – Pucciniales ja Microbotryales. — *Julkaisussa: Suomen Lajitietokeskus 2025, Lajiluettelo 2024: 81.* laji.fi/theme/checklist
- von Bonsdorff, T., Niskanen, T., Kytövuori, I., Vauras, J., Liimatainen, K., Salo, P., Kekki, T., Höijer, P., Ohenoja, E., Huhtinen, S., Kosonen, L., Lahti, M., Kokkonen, K., Toivonen, M. & Ruotsalainen, A.-L.** 2025: Helttäsienet, tatit, kupusienet. — *Julkaisussa: Suomen Lajitietokeskus 2025, Lajiluettelo 2024: 76–77.* laji.fi/theme/checklist
- Bose, A., Niskanen, T., Datta, S., Ghosh, A., Vizzini, A. & Das, K.** 2024: Two new species and a new record of *Cortinarius* subgenus *Telamonia* (Agaricales) from India. — *European Journal of Taxonomy 970: 38–60.* doi.org/10.5852/ejt.2024.970.2747
- Diep, T.T.N., Doan, H.T.T., Quang, B.H., Averyanov, L.V., Lyskov, D.F., Samigullin, T.H., Sennikov, A.N. & Nuraliev, M.S.** 2025: An overview of the genus *Osmanthus* (*Oleaceae*) in Vietnam, with two new records and lectotypifications. — *Phytotaxa 684(1): 33–54.* doi.org/10.11646/phytotaxa.684.1.2
- Gostel, M.R., Shimizu, G.H. & Deanna, R.** 2025: Announcing the IAPT Newsletter and Webinar Series. — *Taxon.* doi.org/10.1002/tax.13312
- Haapala, J. & Koistinen, M.** 2025: Makrolevät. — *Julkaisussa: Suomen Lajitietokeskus 2025, Lajiluettelo 2024: 74–75.* laji.fi/theme/checklist
- Haapala, J., Laaka-Lindberg, S., Laine, S. & Velmala, S.** 2024: Accessions to the Botanical Museum of the Finnish Museum of Natural History, University of Helsinki, in 2023. — *Memoranda Soc. Fauna Flora Fennica 100: 62–65.* journal.fi/msff/article/view/155454
- Huhtinen, S., Salo, P., Söderholm, U., von Bonsdorff, T., Kekki, T., Purhonen, J., Ohenoja, E., Kosonen, T., Hansen, K., Halme, P. & Kosonen, L.** 2025: Kotelosienet (pl. jäkälät). — *Julkaisussa: Suomen Lajitietokeskus 2025, Lajiluettelo 2024: 78.* laji.fi/theme/checklist
- Huymann, L.R., Hannecker, A., Giovanni, T., Liimatainen, K., Niskanen, T., Probst, M., Peintner, U. & Siewert, B.** 2024: Revised taxon definition in European *Cortinarius* subgenus *Dermocybe* based on phylogeny, chemotaxonomy, and morphology. — *Mycological Progress 23(1), Artikkelit 26.* doi.org/10.1007/s11557-024-01959-z
- Karhilahti, A., Koskinen, H., Varis, E., Härkönen, M. & Pennanen, M.** 2025: Limasienet – Myxomycota. — *Julkaisussa: Suomen Lajitietokeskus 2025, Lajiluettelo 2024: 53–54.* laji.fi/theme/checklist
- Kurto, A. & Helynranta, L.** 2024: Isovesikrassi myös Helsingissä. — *Lutukka 40(2): 182–184.* lehtiluukku.fi
- Kurto, A., Lampinen, R., Piirainen, M. & Uotila, P.** 2024: Suomen putkilokasvien luettelo. Lisäyksiä ja muutoksia perusteluineen 5. — *Lutukka 40(2): 185–207.* lehtiluukku.fi
- Kurto, A., Lampinen, R., Piirainen, M., Uotila, P., Hämet-Ahti, L., Leikkonen, M., Pihlajaniemi, L., Räsänen, J., Sennikov, A., Toivonen, H. & Väre, H.** 2025: Putkilokasvit – Tracheophyta. — *Julkaisussa: Suomen Lajitietokeskus 2025, Lajiluettelo 2024: 55–73.* laji.fi/theme/checklist
- Lahti, T. & Lampinen, R.** 2024: 350 vuotta kasviahvaintoja Suomesta. — *Lutukka 40(2): 139–148.* lehtiluukku.fi
- Manawasinghe, I.S., Hyde, K.D., Wanasinghe, D.N., Karunarathna, S.C., Maharachchikumbura, S.S.N., Samarakoon, M.C., Voglmayr, H., Pang, K.-L., Chiang, M.W.-L., Jones, E.B.G., Saxena, R.K., Kumar, A., Rajeshkumar, K.C., Selbmann, L., Coleine, C., Hu, Y., Ainsworth, A.M., Liimatainen, K., Niskanen, T., ... Xu, B.** 2024: Fungal diversity notes 1818–1918: taxonomic and phylogenetic contributions on genera and species of fungi. — *Fungal Diversity.* doi.org/10.1007/s13225-024-00541-y
- Miettinen, O., Kotiranta, H., Niemelä, T., Kytövuori, I., Pennanen, J., Spirin, V., Viner, I. & von Bonsdorff, T.** 2025: Kääväkkäät. — *Julkaisussa: Suomen Lajitietokeskus 2025, Lajiluettelo 2024: 77–78.* laji.fi/theme/checklist
- Møller, C., March-Salas, M., De Frenne, P. & Scheepens, J.F.** 2025: Local adaptation and phenotypic plasticity in two forest understorey herbs in response to forest management intensity. — *AoB Plants 17(1), plae061.* doi.org/10.1093/aobpla/plae061
- Nuraliev, M.S. & Sennikov, A.N.** 2025: A new section in Asian *Thismia* (*Thismiaceae*), T. sect. *Mirabiles*, and its checklist. — *Phytotaxa 682(3): 259–266.* doi.org/10.11646/phytotaxa.682.3.6
- Pihlaja, K., Huttunen, S., Ulvinen, T. & He, X.** 2025: Sammalet – Anthocerochyta, Bryophyta, Marchantiophyta. — *Julkaisussa: Suomen Lajitietokeskus 2025, Lajiluettelo 2024: 74.* laji.fi/theme/checklist
- Pykälä, J., Ahti, T., Julkunen, J., Jääskeläinen, K., Kantelinen, A., Kuusisto, I., Mattanen, S.M., Myllys, L., Puolasmaa, A., Vitikainen, O., Weber, L.M. & Velmala, S.** 2025: Jäkälät ja likenikoliset sienet. — *Julkaisussa: Suomen Lajitietokeskus 2025, Lajiluettelo 2024: 79–81.* laji.fi/theme/checklist
- Sruthi, O.M., Manju, N.C., Rajesh, K.P. & Enroth, J.** 2024: *Pinnatella limbata* (Bryophyta: *Neckeraceae*): reassessment of conservation status based on recent findings. — *Journal of Threatened Taxa 16(12): 26306–26311.* doi.org/10.11609/jott.9376.16.12.26306-26311
- Sukhorukov, A.P., Wen, Z., Krinitsina, A.A., Fedorova, A.V., Verloove, F., Kushunina, M., Léger, J.-F., Chambouleyron, M., Tanji, A. & Sennikov, A.N.** 2025: A revised taxonomy of the *Bassia scoparia* complex (Camphorosmoideae, *Amaranthaceae* s.l.) with an updated distribution of *B. indica* in the Mediterranean Region. — *Plants 14(3): e398 [1–25].* doi.org/10.3390/plants14030398
- Väre, H.** 2024: Johan Magnus af Tengström (1793–1856), Professor of Zoology and Botany. — *Memoranda Soc. Fauna Flora Fennica 100: 52–61.* journal.fi/msff/article/view/155453

Väre, H. 2024: Putkilokasvikokoelmien Herbarium Generalen muutto. — *Lutukka* 40(2): 138.
lehtilutukka.fi

LUE KOKO LEHTI

Uusin Lutukka

Lutukan numerossa 2/2024 voit perehtyä muun muassa suomalaisten kasvihavaintojen 350-vuotiseen historiaan, noidanlukkojen hämmästyttävään paljouteen ja sitä seuranneeseen katoon Hollolan Tiirismaalla, Salon seudun kevätsaraesiintymien seurantaan sekä Turussa yllättäen yleistyvään vesikrassiin ja sen leviämiseen. Suomen putkilokasvien luettelon viides päivitys puolestaan pitää lukijat ajan tasalla maamme kasviston ja kasvien nimistön viime vaiheista, ja muutakin kiinnostavaa lukemista on luvassa.

Suomen eliölaajien luettelon vuosiversio 2024

Suomen Lajitietokeskus on 15.1. julkaissut [Suomen eliölaajien lajiluettelon](#) vuosiversion 2024. Lajitietokeskus ylläpitää Suomen kansallista lajiluetteloa, josta julkaistaan vuosittain viittauskelpoinen versio, jonka tietosisältö ei muutu julkaisuhetken jälkeen. Lajiluettelossa 2024 on mukana jo yli 44 000 Suomessa esiintyvää lajia. Lue lisää [Lajitietokeskuksen uutisista](#).

◀ Vuori-imarre löytyi Suomelle uutena lajina Espoosta. Uusimmassa Lutukassa Suomen putkilokasvien luettelon viidennessä päivitysosassa (Kurto ym. 2024) kerrotaan löydöstä näin:
 Elokuun lopulla 2024 tuli valokuvien kera tietoomme, että Espoon Mikkelistä on löydetty metsän ulkoilutien kupeesta **vuori-imarteeksi**, *Oreopteris limbosperma* (*Thelypteris l.*), nimetty saniainen. Kommentoija iNaturalistissa piti kasvia korpialvejuurena, *Dryopteris cristata*, mutta sittemmin perui näkemyksensä ja viimeistään näyttöiden (H) perusteella alkuperäinen määrittely varmistui oikeaksi. Kyseessä lienee vuori-imarten kaukolevintä kaiketi Skandinaviasta, missä tämä Pohjolassa puolimereiseksi (suboseaaniseksi) luonnehdittu laji on paljolti ainakin melko yleinen Norjassa vähän napapiiriin pohjoispuolelle asti mutta Ruotsissa vain aivan lounaassa (Flora Nordica 2000). Kasvin suomalaiseksi statukseksi on tässä asetettu TNS (tulokas, uusi, satunnainen), koska Espoon kasvupaikka on ihmisen selvästi muuttama. Myös **kaitakampasulka** (kampasaniainen), *Struthiopteris spicant* (*Blechnum s.*), on hiljattain löydetty Mikkelistä. Koska siellä siis nyt kasvaa kaksi mereistä saniaista, on mahdollista sekin, että niiden itiöitä on sinne tarkoituksella kylvetty.

Kuva Espoo 24.8.2024, bartholomewhasty / Laji.fi

Esiintymisiä

Anttila, Aino ja Janhonen, Timo: *Rekryinfo*. Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia, Espoo, 14.1.

Anttila, Aino ja Portaankorva, Joonatan: *Työssäoppimisinfo*. Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda, Saaren kartano, Mäntsälä, 23.1.

Väre, Henry: *Kansallispuumme koivu*. Haastattelu, Puutarha & kauppa 1/2025.

Väre, Henry: *Etelä-Suomesta on tulossa Pohjois-Puola*. Haastattelu, [Iltalehti verkkolehti](#) 20.1.

Väre, Henry: *Ruusuja vuonna 1841. Finska Trädgårdsodlings-Sällskapet (1837–1855)*. Esitelmä, Suomen Ruususeura, Helsingin paikallisryhmä, Rikhardinkadun kirjasto, 4.2.

Jari Valkonen in memoriam

Helsingin yliopiston kasvipatologian professori **Jari Pekka Tapani Valkonen** menehtyi 7.12.2024. Hän oli syntynyt Mikkelin Ristiinassa 17.6.1964. Hän oli ensisijaisesti virusten tutkija, jonka erityisaloja oli perunan, bataatin ja maniokin virologia ja taudinkestävyys. Vuonna 2021 hän julkaisi Ville Heiskasen kanssa artikkelin kasvitieteellisen puutarhamme viljelykasvien härmäsienistä (ks. alla). Hänen muu julkaisutoimintansa oli kuitenkin hyvin kansainvälistä ja laajaa. Perustutkimuksen lisäksi hän johti useita soveltavia hankkeita, muun muassa siemenperunoiden tuotossa. Hänen aikaisen poismenonsa vuoksi katkennut tutkimusperintö jatkuu kuitenkin hänen oppilaidensa kautta. — *Teuvo Ahti, professori emeritus, sieni- ja sammaltiimi*

Heiskanen, V. & Valkonen, J.P.T. 2021: Fungi causing powdery mildew on plants of a Botanical Garden in Southern Finland. — *Karstenia* 59: 13–29.
 Muistokirjoituksia: [Helsingin Sanomat](#), [Länsi-Savo](#)

Virusten taksonomia muuttunut linnéläiseksi

Kuluneiden viiden vuoden aikana on tehtäiltä tuhansia uusia nimiä virusten lajeille, suvuille, heimoille ynnä muille. Viime aikoihin asti esimerkiksi **kirsikankierrehetviruksesta** käytettiin englanninkielistä nimeä CNRV = Cherry leaf roll nepovirus. Nyt sen nimi on *Nepovirus avii*. Kasvimuseossakin on pieni kokoelma kasvien viruksenäytteitä, jotka on nimetty niiden symptomien mukaan, esimerkiksi vadelmista (*Rubus idaeus*). — *Teuvo Ahti, professori emeritus, sieni- ja sammaltiimi*

Kokoelmat tutkimuksen apuna

- Siemenpankista on luovutettu **etelänvariksenmarjan** (*Empetrum nigrum* subsp. *nigrum*) siementä projektiin, jossa vertaillaan aasialaisen ja pohjoiseurooppalaisen variksenmarjan geneettisiä eroja. Hankkeen nimi on *Crowberry, the overlooked, understudied, but valuable natural resource of the Arctic* ja sen tutkijoina toimivat muun muassa **Anna-Maria Pirttilä** Oulun yliopistosta ja **Yoishiro Hoshino** Hokkaidon yliopistosta. — *Mari Miranto, koordinaattori, kasvitiimi*
- Putkilokasvikoelmista on lähetetty pala lehteä lajista *Carex bucharica* tutkijalle **Pedro Jimenez Mejias**, Area de Botanica, Departamento de Biología Molecular e Ingeniería Bioquímica, Sevilla, Spain. Tämän saran alkuperäinen levinneisyysalue on Keski-Aasiasta Koillis-Afganistaniin. ”*This is the only specimen of this taxon that I am aware is not in a Russian herbarium. The taxon is the only representative of a described section, and little is known about that. I wonder if you could kindly consider us accessing some leaf fragments to perform DNA studies*”. — *Henry Väre, yli-intendentti, kasvitiimi*

Puutarha- ja siemenpankkikoelmien vuositilastoa (22.1.2025)

Puutarhat Luomuksen puutarha- ja siemenkokoelmissa on yhteensä 7 867 kasvikantaa (5 176 taksonia). Kasvit sijaitsevat Kumpulan ja Kaisaniemen ulkopuutarhoissa, kasvihuoneilla, taimistoissa, siemenvarastoissa sekä siemenpankissa.

Kumpulan ulkopuutarhassa kasvaa 3 299 kasvikantaa (2 198 taksonia), Kaisaniemen ulkopuutarhassa 2 687 kantaa (2 151 taksonia) ja molemmissa ulkopuutarhoissa yhteensä 5 393 kantaa (3 445 taksonia). Yleisökasvihuoneissa on esillä 983 kantaa (931 taksonia).

Vuonna 2024 kokoelmiin hankittiin 411 uutta kantaa. Näistä 57 % on suoraa luonnonalkuperää. Suurin kasvimateriaalin toimittaja oli Arboretum Mustila, josta saatiin 115 kasvikantaa. Pääosa on peräisin syksyn 2023 siemenkeruumatkalta eteläisille Kalliovuorille **Yhdysvaltojen** länsiosiin. Muita suuria materiaalilähteitä olivat omat keruut **Etelä-Suomesta** (29 kantaa, pääosin siemenpankkiin), luonnonkeruut **Ranskan** Alpeilta (Lautaretin kasvitieteellinen puutarha, 16 kantaa), luonnonkeruut **Georgiasta** (Batumin kasvitieteellinen puutarha, 12 kantaa) sekä luonnonkeruut **Norjasta** (Osloin kasvitieteellinen puutarha, 11 kantaa). Myös **Japanista** tilattiin luonnon alkuperää olevia kasveja (Takeda Garden for Medicinal Plant conservation, 11 kantaa ja Research Center for Medicinal Plant Resources, 10 kantaa). Kumpulan kulttuurikasvikokoelmia täydennettiin pääasiassa Hyötykasvivyhdistyksen (26 kantaa) ja Maatiainen ry:n (17 kantaa) tarjonnalla sekä hyödyntämällä **Saksan** Tübingenin (18 kantaa) ja **Itävallan** Klagenfurtin (17 kantaa) kasvitieteellisten puutarhojen siemenvaihtoluetteloita.

Siemenpankki Luomuksen siemenpankkikoelmissa on yhteensä 520 suomalaisten luonnonkasvien siemenää (339 taksonia). Näistä 259 kantaa (148 taksonia) on luokiteltu silmälläpidettäväksi tai uhanalaisiksi. Kokoelmissa on siis 41 % kaikista Suomen silmälläpidettävistä tai uhanalaisista putkilokasvitaksonista. Vuonna 2024 kokoelmiin tallennettiin 24 uutta kantaa. Näistä uusia taksonia oli 22 kpl. Arvokkaita uutuuksia olivat **kylämälva** (*Malva pusilla*), **terhi** (*Asperugo procumbens*), **niittyräpelö** (*Briza media*) ja **tähkähelmikkä** (*Melica ciliata*). Siemenpankissa tehtiin yhteensä 75 idätyskoetta sekä kuusi tetrazolium-elävyyskoetta.

Silmälläpidettävien ja uhanalaisten kotimaisten taksonien etäsuojelukokoelma

Kumpulan ja Kaisaniemen ulkopuutarhoissa kasvaa yhteensä 101 uhanalaista tai silmälläpidettävää suomalaista luonnon alkuperää olevaa kasvikantaa (80 taksonia).

— *Mari Miranto, koordinaattori, kasvitiimi*

Erittäin uhanalainen idänverijuuri (*Agrimonia pilosa*) päätyi siemenpankin idätystesteistä jatkokasvatukseen ja istutettiin paraatipaikalle Kasvimuseon edustalle syksyllä 2024. Siemenet ovat peräisin Padasjoen Vesijaon kasvupaikalta, jolta myös oheiset Hannu Kämäräisen kuvat ovat.

Kuva Mari Miranto

Kasvi- ja sienitieteen yksikön osakokoelmien muutto Museoviraston kokoelma- ja konservointikeskukseen Vantaalle

Luonnontieteellisen keskusmuseon Kasvi- ja sienitieteen yksikön Kansalliskirjaston Topelia-rakennukseen (Unioninkatu 38, Helsinki) vuodesta 2015 sijoitetut kokoelmat ja varastot muutetaan vuonna 2025 pääosin Hakkilaan Vantaalle, Museoviraston kokoelma- ja konservointikeskuksen rakennukseen (Kanervikkotie 4). Lisäksi muutetaan Kasvimuseolta (Unioninkatu 44) näyttemateriaalia, jotta sinne saadaan lisää tilaa kokoelmiin liitetulle materiaalille sekä purettua käytävien ja kokoelmatilojen laatikkovarastoa. Luomukselle on varattu Hakkilaan kokoelmatilaa 780 m². Myös Eläintieteen ja Geotieteiden yksiköistä siirretään materiaalia, joskin pienempiä määriä.

Muutto on mittava urakka, ja sitä **koordinoimaan** valittiin Anniina Kuusijärvi. Logistiikka vaatii paljon suunnittelua. Anniina aloitti tehtävässä 1.10.2024, ja tiimien henkilökunta toimii Anniinan tukena. **Putkilokasvitiimin** materiaalin muutosta vastaavat Henry Väre ja Jaana Haapala ja muuton toteutukseen osallistuvat kasvitiimistä lisäksi Alexander Sennikov, Sampsa Lommi ja Mari Miranto. **Sieni- ja sammaltiimin** materiaalin muuton suunnittelusta ja muutosta vastaavat Tuula Niskanen, Leena Myllys, Otto Miettinen, Xiaolan He, Sanna Laaka-Lindberg, Sanna Laine ja Saara Velmala. Muuttoon liittyviä **tilamuutoksia** museolla koordinoivat Tuula Niskanen, Henry Väre, Saara Velmala ja Jaana Haapala. **Lisätietoja** voi kysyä tiiminvetäjiä Henry Väre ja Tuula Niskanen.

Putkilokasvikokoelmat. Osa Topelian kokoelmista muutetaan Kaisaniemen päärakennukseen, josta apomiktikokoelmat (*Hieracium*, *Pilosella*, *Ranunculus auricomus* -ryhmä, *Taraxacum*) ja leväkokoelmat siirretään Hakkilaan. Myös Topeliaan sijoitetut box collection -kokoelmat (mm. hedelmiä, puukiekkvoja) ja Kaisaniemessä olevat siemenkokoelmat matkaavat sinne. Osa Topelian kasviheimoista tuodaan Kaisaniemeen apomiktikokoelmien tilalle. Toistaiseksi ei ole päätetty, mitkä. Muuton yhteydessä väljennetään kokoelmia. Ne putkilokasvikokoelmat, joita muutto koskee, pidetään näillä näkymin pääosin suljettuina noin vuoden 2025 loppuun. Tiedusteluja voi tehdä mutta pitää varautua viivytyksiin.

Google Maps

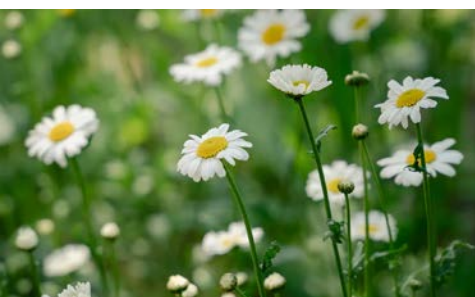
Sieni- ja sammalkokoelmat. Hakkilaan muutetaan Topeliassa ja museolla oleva kokoelmiin liittämätön materiaali. Lisäksi Topeliassa olevat jäkälä indetit ja mikrosieni indetit sekä museolla olevat sammal indetit ja sieni indetit. Muuton yhteydessä väljennetään Kasvimuseolla olevia kokoelmia.

Digitointilinjasto: Hakkilaan siirretään myös Topeliassa oleva digitointilinjasto ja ainakin yksi tarratulostin. Digitointi jatkuu siellä ainakin apomiktikokoelmien osalta. Digitointihuoneeseen tulee muutamia työpisteitä ja mikroskooppeja.

Muuton aikataulu on vielä hahmottumassa. Uusien kompaktorien kilpailutusta ei ole vielä aloitettu. Sen on arvioitu kestävän kuukauden ja asennustyön kolme kuukautta. Muutto alkanee aikaisintaan heinä-elokuussa 2025. Kokoelmat sijoitetaan Hakkilassa pääosin uusiin kompaktoreihin, mutta osa isoista näytteistä, kuten puukiekoista, sijoitetaan avohyllyihin. Kaikki Hakkilaan menevä orgaaninen materiaali pidetään pakkasessa (-39 °C) viisi päivää, jonka jälkeen lämmön annetaan tasaantua kaksi päivää. Tavoitteena on, että näytteitä voidaan siirtää viikossa kaksi kuorma-autollista. — Henry Väre, yli-intendentti, kasvitiimi, ja Tuula Niskanen, yli-intendentti, sieni- ja sammaltiimi

Jäkäläautiosta puukatoon Suomenlinnassa 22. helmikuuta saakka

Noora Palmun näyttely *Jäkäläautiosta puukatoon* on esillä Suomenlinnan HAA galleriassa **30.1.–22.2.** Näyttelyn yhteydessä järjestetään myös lauantaina 15.2. ja 22.2. työpajoja aiheesta *Helsingin jäkälät ja ilmastonmuutos*. Noora on taiteen maisteri, joka vieraili näyttelyä valmistellessaan jäkäläherbaariossa syksyllä 2024 ja tutustui Helsingistä kerättyihin epifyyttinäytteisiin.

Sivarin kukkaset 16. maaliskuuta saakka

Topias Honkala suoritti siviilipalveluksen Luonnontieteellisessä keskusmuseossa ja kokosi palveluksen aikana kuvaamistaan [kasveista valokuvanäyttelyn](#). Näyttely on esillä Kaisaniemen kasvihuoneiden Galleriakäytävällä **15.1.–16.3.**

Kasvis huippusuosittu Tieteiden yö

Tieteiden yönä 9. tammikuuta kasvimuseolla järjestettiin ilmaisia kokoelmakerroksia, joissa tutustuttiin rakennuksen ja kasvitieteen historiaan. Liput varattiin loppuun vain neljässä minuutissa. Kierroksia oli yhteensä kuusi ja jokaiselle osallistui 10 henkilöä. Opastus päättyi Nylander-saliin, jossa oli Luomuksen henkilökunnan esittelypisteitä liittyen kasveihin (**Henry Väre**), jäkäliin (**Annina Kantelinen**) ja **100-lajia haasteeseen** (**Ronja Saarinen**). Lisäksi paikalla oli vierailevana tähtenä mikrobiologian professori **Ville Friman** Viikistä, joka kertoi maaperän mikrobeista.

▲ Jäkäläpiste Nylander-salissa. Kuvat Annina Kantelinen.

Kasvipisteellä kerrottiin talon kasvitieteen tutkimuksesta ja esiteltiin julkaisutoimintaamme. Kiinnostus oli suurta. Yksi osallistujista, Suvi Lind kiinnostui niin paljon, että suorittaa nyt kolmen kuukauden työkoekilua kasvitieteessä (ks. henkilöstöuutisia). Jäkäläpisteellä tutustuttiin jäkälä- ja sienitieteen tutkimukseen, DNA-menetelmien käyttöön sekä Suomen jäkälälajistoon. Pisteellä oli myös näytilä alan kirjallisuutta, muun muassa Suomen jäkäläopas ja Suomen rupijäkälät. Vierailijat saivat tutustua jäkälän kauniisiin rakenteisiin valolupin avulla. — *Emil Johansson (viestinnän suunnittelija, yleisötoiminnan yksikkö), Annina Kantelinen (tutkijatohtori, sieni- ja sammaltiimi) ja Henry Väre (yli-intendentti, kasvitiete)*

▼ Raidanisokarve (*Parmelia sulcata*) Kaisaniemen kasvitieteellisessä puutarhassa. Kuva Annina Kantelinen 29.1.2025.

Botanicum 2/2025 ilmestyy huhtikuussa.
Aineistoa voi lähettää toimittajalle milloin vain.

Miten jäkälät selviävät talvesta?

Annina Kantelinen: Lajien talvielämää osa 3.
Luomuksen [Facebook](#) ja [Instagram](#) kanavat.

